

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 27 juli 2011

om de säkerhetskrav som Europastandarderna, enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG, ska uppfylla för att förebygga vissa risker för barn med inomhussolskydd, linförsedda solskyddsanordningar för fönster och säkerhetsanordningar

(Text av betydelse för EES)

(2011/477/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionsätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet⁽¹⁾, särskilt artikel 4.1 a, och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 3.2 andra stycket i direktiv 2001/95/EG ska en produkt presumeras vara säker om den uppfyller sådana icke bindande nationella standarder som överför Europastandarder för vilka kommissionen har offentliggjort hänvisningar i *Europeiska unionens officiella tidning*.
- (2) Dessa Europastandarder upprättas av europeiska standardiseringsorgan på grundval av specifika säkerhetskrav som fastställs av kommissionen
- (3) I många hem finns inomhussolskydd och solskyddsanordningar försedda med linor som används för att höja eller sänka produkten (hisslinor) eller för att sammanbinda dess olika delar (t.ex. stegband). Linorna utgör en strypningsrisk för barn, eftersom snaror kan uppstå och barn kan fastna i dem när de leker i närheten av ett fönster. Barn kan också klättra upp på fönsterbrädor eller möbler för att få tag i linorna. Olyckor kan också inträffa när sängar placeras i närheten av fönster, där linorna finns inom räckhåll för barnen.
- (4) Enligt undersökningar utförda vid ett antal sjukhus i 15 av Europeiska unionens medlemsstater togs 129 barn in på sjukhus under 1998 på grund av skador till följd av snaror som uppkommit på solskyddslinor eller gardinsnören⁽²⁾. I Förenade kungariket dör uppskattningsvis två barn om året efter att ha snärts in i solskyddslinor. Kommissionen har på senare tid uppmärksammat på tio dödsolyckor med barn i åldrarna 15–36 månader

som inträffat i Irland, Finland, Nederländerna, Förenade kungariket och Turkiet under perioden 2008–2010. I Förenta staterna har 119 dödsfall och 111 mycket allvarliga olyckor med linförsedda solskyddsanordningar för fönster rapporterats sedan 1999. I Kanada har 28 dödsfall och 23 mycket allvarliga olyckor varit kopplade till samma typ av produkter sedan 1986. I Australien har åtminstone tio barn strypts av solskyddslinor sedan år 2000⁽³⁾. Dessa uppgifter återspeglar emellertid bara en del av problemet, då många olyckor inte har rapporterats⁽⁴⁾.

- (5) Forskning visar att de flesta dödsolyckor som inbegriper solskyddslinor inträffar i sovrum och att de drabbade barnen är mellan 16 och 36 månader gamla. Över hälften av olyckorna drabbar barn som är omkring 23 månader gamla. Fastän barn i den åldern är fullt rörliga, har de svårt att ta sig loss om de snärts in i linorna eftersom deras huvuden, jämfört med vuxnas, fortfarande väger mer i förhållande till kroppen, och deras muskelkontroll ännu inte är fullt utvecklad. Inte heller är deras luftrör fullt utvecklade och är därför trängre och mjukare än vuxnas och äldre barns, vilket gör att de kvävs snabbare om deras halsar snöras samman⁽⁵⁾.
- (6) Europastandard EN 13120:2009 omfattar funktionskrav, också säkerhetskrav, för inomhussolskydd. Vissa solskyddsmodeller som har förorsakat olyckor omfattas dock inte av denna standard.
- (7) Europastandard EN 13120:2009 avser både hand- och elmanövrerade inomhussolskydd, men den senare typen omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/42/EG av den 17 maj 2006 om maskiner⁽⁶⁾. Detta direktiv omfattar emellertid inte barnsäkerhet med avseende på den specifika strypningsrisken och gäller inte handmanövrerade linförsedda solskyddsanordningar.
- (8) Eldrift kan eliminera riskerna med att manövrera linorna, men inte de risker som hänger samman med stegbanden.
- (9) Andra solskyddsanordningar med fritt löpande linor avsedda för fönster medför en liknande risk för barn.

⁽¹⁾ EGT L 11, 15.1.2002, s. 4.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/consumers/reports/rights_child_safety_prod.pdf

⁽³⁾ <http://www.ocba.sa.gov.au/productsafety/warning/blindcords.html>

⁽⁴⁾ <http://www.cpsc.gov/CPSC/PUB/PREREL/PRHTML97/97136.html>

⁽⁵⁾ <http://www.rospa.com/about/currentcampaigns/blindcords/>

⁽⁶⁾ EUT L 157, 9.6.2006, s. 24.

- (10) Rapporter om olyckor med linor visar att dödsorsaken är kvävning. Nuvarande europastandarder för solskyddsanordningar och inomhussolskydd innehåller inga krav med avseende på dessa risker.
- (11) För att avhjälpa risken med felaktiga installationer eller utebliven installation, bör tillverkarna förbättra utformningen av säkerhetsanordningarna eller solskyddsanordningarna, för att förhindra att produkten används om säkerhetsanordningarna inte är korrekt installerade.
- (12) Därför är det nödvändigt att fastställa säkerhetskrav i syfte att säkerställa att inomhussolskydd och andra linförsedda solskyddsanordningar för fönster de facto är barnsäkra och därigenom eliminera risken för strypning och kvävning på grund av att barn kan komma åt linor och smådelar.
- (13) Utöver de krav som gäller säker användning av linförsedda solskyddsanordningar för fönster och inomhussolskydd, måste kraven och säkerhetsinformationen för produkten också utarbetas för säkerhetsanordningarna.
- (14) De åtgärder som föreskrivs i detta beslut är förenliga med yttrandet från den kommitté som inrättas enligt artikel 15 i direktiv 2001/95/EG, och varken Europaparlamentet eller rådet har vänt sig mot dem.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

I detta beslut avses med

- a) *inomhussolskydd*: produkter avsedda för att täcka ett fönster som sätts upp någonstans inuti en byggnad.
- b) *linförsedda solskyddsanordningar för fönster*: produkter avsedda för att täcka ett fönster men som inte är inomhussolskydd och som har fritt hängande linor. Solskyddsanordningar kan

vara placerade utanför fönstret, eller mellan två fönsterelement eller framför ett fönster.

- c) *livsfarlig snara*: en snara bestående av fritt hängande lina, kedja eller liknande, som är kombinerad eller ej med textilmaterial, och som kan träs över huvudet eller runt halsen på ett barn och därigenom ge upphov till strypningsrisk.
- d) *säkerhetsanordningar*: anordning eller konstruktion som skyddar småbarn från strypningsrisken genom att exempelvis motverka att linan eller kedjan bildar en livsfarlig snara. Detta kan säkerställas genom att snaran brister alternativt linan eller kedjan släpper när en livsfarlig snara uppstår, eller när linan eller kedjan utsätts för belastning, eller genom att linan eller kedjan görs otillgängliga för barn och eller att linorna inte kan trassla ihop sig.
- e) *åtkomliga linor, kedjor, kulkejdor eller liknande*: linor, kedjor, kulkejdor eller liknande som hänger framför, bakom eller vid sidan av solskyddet och som är åtkomliga för ett litet barn som skulle kunna dra i dem och därmed utsätta sig självt för fara. En hög placering betraktas inte som ett hinder för åtkomst.

Artikel 2

De särskilda säkerhetskraven för inomhussolskydd, linförsedda solskyddsanordningar för fönster och säkerhetsanordningar, som Europastandarderna enligt artikel 4 i direktiv 2001/95/EG ska uppfylla, fastställs i bilagan till detta beslut.

Artikel 3

Detta beslut träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 27 juli 2011.

På kommissionens vägnar

José Manuel BARROSO

Ordförande

BILAGA

Säkerhetskrav för inomhussolskydd, solskyddsanordningar för fönster och säkerhetsanordningar

1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

De säkerhetskrav som förtecknas i föreliggande dokument gäller alla inomhussolskydd och linförsedda solskyddsanordningar, oavsett utformning och material som använts, exempelvis

- persienner,
- rullgardiner,
- vertikalgardiner,
- plissé- och cellgardiner,
- hissgardiner,
- lamellgardiner,
- panelgardiner,
- träjalusier,
- kassettrullgardiner.

Draperier, insektsnät och mellanglaspersienner, om de manövreras med hjälp av linor, kedjor, kulkedjor eller liknade, som är åtkomliga och bildar livsfarliga snaror, omfattas också av dessa krav.

Dessa säkerhetskrav ska som miniminorm gälla barn ("småbarn") mellan 0 och 42 månader gamla.

2. KRAV

Vid utformningen av prestandakraven för inomhussolskydd och linförsedda solskyddsanordningar för fönster är det mycket viktigt att tänka sig in i hur de rimligen kommer att användas och de möjliga faror som kan uppstå p.g.a. att linor, kedjor, kulkedjor eller liknade är åtkomliga för barn.

För att minska risken för strypning och kvävning ska inomhussolskydd (och linförsedda solskyddsanordningar) vara utformade på ett sätt som de facto är säkert. Varje tänkbar lösning ska, med utgångspunkt i modern teknik, tas i beaktande för en säker utformning av produkten, så att den kan användas i alla miljöer där barn rimligen kan tänkas uppehålla sig eller förmodligen kommer att finnas, exempelvis hem, hotell, sjukhus, kyrkor, butiker, skolor, daghem och offentliga utrymmen i allmänhet. Inomhussolskydd och solskyddsanordningar som är avsedda för kontor eller andra ställen, som ställts om från sitt ursprungliga användningsområde och där småbarn troligen kommer att finnas, ska också omfattas av föreliggande krav.

Inomhussolskydd och linförsedda solskyddsanordningar som har åtkomliga linor, kedjor, kulkedjor eller liknade ska uppfylla följande minimikrav:

1. Linor, kedjor, kulkedjor eller liknade får inte vara utformade som livsfarliga snaror.
2. Om produktens utformning inte eliminerar risken för att en livsfarlig snara ska bildas, ska produkten förses med lämpliga säkerhetsanordningar för att skydda barnet från strypningsrisken.
3. Säkerhetsanordningen ska tillhandahållas som en integrerad del av produkten.
4. Säkerhetsanordningar som inte utgör en integrerad del av produkten (exempelvis krampor) ska vara förinstallerade på linan/linorna kedjan/kedjorna eller kulkedjan/kulkedjorna till inomhussolskyddet eller solskyddsanordningen. Varnings-texten ska åtminstone omfatta följande: Barn riskerar att strypas om denna skyddsanordning inte är installerad. Läs anvisningarna noggrant och montera anordningen på föreskrivet sätt. Använd alltid denna anordning för att hålla linor eller kedjor utom räckhåll för barn.
5. Om säkerhetsanordning finns, ska den inte kunna manövreras av småbarn. Ej heller får säkerhetsanordningen utgöra en risk för fysisk skada på barn p.g.a. exempelvis vassa kanter, ställen där fingrar kan fastna eller utskjutande delar. Säkerhetsanordningarna ska också genomgå hållbarhets- och slitagetest. De får heller inte slitas p.g.a. väderförhållanden. Säkerhetsanordningen får inte innehålla smådelar som kan lossna och leda till att barn kvävs.

6. Linor, kedjor, kulkedjor eller liknande får inte innehålla smådelar som kan lossna och leda till att barn kvävs.

3. INFORMATION OM PRODUKTSÄKERHET

Varningsinformation ska vara tydligt och väl synlig på försäljningsstället, förpackningen, produkten och i bruksanvisningen. Varningarna ska åtminstone omfatta följande:

- "Det har hänt att småbarn har strypts i snaror som uppstått på linor, kedjor och band samt på manöverlinor."
- "Se till att linorna är utom räckhåll för barn, för att undvika stryp- och insnärningsolyckor. Linor kan sno sig runt halsen på ett barn."
- "Flytta bort sängar och andra möbler från linor till solskydd och andra gardiner."
- "Knyt inte ihop linor. Se till att linor inte tvinnas ihop eller bildar en snara."

Varningarna ska vara försedda med lämpliga illustrationer.

Tillverkarens eller importörens samt installationsföretagets (om något sådant anlitas) namn och varumärke ska också anges på produkten.

Förpackningen ska också innehålla en anvisning för montering, installation och säker användning av solskyddet (samt också innehålla säkerhetsanordningar).

4. KRAV SOM GÄLLER SÄKERHETSANORDNINGAR FÖR INSTALLATION I EFTERHAND

Inomhussolskydd eller linförsedda solskyddsanordningar försedda med relevanta säkerhetsanordningar ska uppfylla kraven i stycke 2).

Säkerhetsanordningarna ska förses med följande varnings-, informations- och instruktionstext:

- Tillverkarens eller importörens samt installationsföretagets (om något sådant anlitas) namn eller varumärke.
 - Anvisningarna: "Läs dessa anvisningar noggrant innan du monterar och använder anordningen. *Barn kan råka ut för strypningsolyckor om anordningen inte installeras korrekt.* Spara anvisningarna för framtida bruk." "Om extra säkerhetsanordningar används, bidrar detta till att minska risken för strypning men de erbjuder ingen fullständig säkerhet."
 - Anvisningarna: "Provanvänd anordningen om den inte begagnas regelbundet." och "Byt ut anordningen om den inte fungerar."
 - En varning om att lösa smådelar kan förorsaka kvävning hos barn.
 - Information om vilken typ av inomhussolskydd eller linförsedd solskyddsanordning som säkerhetsanordningen är utformad och testad för.
 - Bruksanvisning (syfte och möjliga begränsningar i bruket av säkerhetsanordningen).
 - Exakta anvisningar om korrekt installation och placering av anordningen. Om särskilda monteringsverktyg krävs, ska de tillhandahållas av leverantören av anordningen.
 - Anvisningarna ska innehålla illustrationer för att underlätta förståelsen.
 - Övriga nödvändiga upplysningar som krävs för säker användning.
-